

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2019-676713198
DOS-2015-0005387

Bijlagen
1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
Aanvulling behandelvoorstel motie 745 -
verkenning Energiecampus

Geachte Statenleden,

Op 10 oktober 2018 is in de Statencommissie Duurzame Ontwikkeling het 'behandelvoorstel motie 745 Energiecampus' besproken.

Met dit behandelvoorstel hebben we u geïnformeerd over de verschillende concrete stappen die op initiatief van de Provincie Zuid-Holland op dit moment al gezet worden in het kader van het uitvoeren van (fundamentele) onderzoeken en het opleiden van voldoende personeel om de energietransitie te kunnen realiseren.

Bovendien is in deze brief aangekondigd dat in Q4 van 2018 een verkenning zou worden gedaan naar de wenselijkheid en toegevoegde waarde, haalbaarheid en de mogelijke vorm van een energiecampus in Zuid-Holland.

Deze brief heeft als doel u te informeren over de uitkomsten van de verkenning.

Verkenning Energiecampus Zuid-Holland

Om de behoefte aan een Zuid-Hollandse energiecampus te toetsen, hebben wij Lysias Consulting Group gevraagd (externe) stakeholders en deskundigen te interviewen over hun visie hierop. Lysias heeft hiervoor een vijftiental mensen benaderd vanuit bestaande triple helix-initiatieven, kennisinstellingen en besturen (voor een overzicht: zie Verkenning Energiecampus Zuid-Holland).

Theoretische context

Vanuit hun expertise met campusontwikkeling, schetst Lysias een theoretisch kader, waarin verschillende aspecten van de inrichting en uitgangspunten van een campus worden belicht:

- Praktijkonderwijs versus WO+
Richt je je met name op het praktijkonderwijs en –testen of wetenschappelijk onderwijs en onderzoeken, óf is je focus juist om deze beide extremen met elkaar te verbinden?
- Student versus professional
Scholing; het aanpassen van bestaande en opzetten van nieuwe programma's of omscholing; gericht op 'een leven lang leren' en het actualiseren van de kennis van bestaande beroepsbevolking?
- Toegepast onderzoek versus fundamenteel onderzoek
Zien we het als onze rol om technieken en aanpakken in praktijk te (laten) testen, of willen we inzetten op het uitvoeren van meer fundamenteel, wetenschappelijk onderzoek in Zuid-Holland?
- Groot bedrijf versus midden- en kleinbedrijf
Willen we samen werken met grote (misschien meer gevestigde) bedrijven of richten we ons op kleinere bedrijven (startups)?
- Technische innovaties versus sociale innovatie
Moet de campus zich voornamelijk richten op ontwikkelen en testen van nieuwe technieken of op sociale innovatie (draagvlak, governance, participatie, communicatie, etc.)?

Label, loot, lus

Daarnaast maakt Lysias onderscheid tussen verschillende manieren waarop een campus kan worden georganiseerd, en noemt dit: *label*, *loot* en *lus*. Deze drie vormen kunnen naast elkaar bestaan.

Label – een virtuele campus

Deze (online) verzamelplaats van bestaande hubs (onderwijs, fieldlabs) biedt een overzicht van activiteiten binnen de regio op het gebied van energieonderwijs en -onderzoek.

De virtuele campus maakt het mogelijk lopende activiteiten aan elkaar te koppelen (en te versterken), onderwijsprogramma's van verschillende instituten op elkaar aan te laten sluiten en te laten voorzien in de behoeften van verschillende doelgroepen – gezamenlijke kennisprogramma / -agenda; vernieuwend onderwijs.

De samenwerking wordt zichtbaar gemaakt door het voeren van een herkenbaar en eenduidig label.

Loot – een multidisciplinair team

Dit initiatief biedt de mogelijkheid om innovaties in praktijk te testen in een (tijdelijke) werkplaats en maakt koppelingen met partijen die kunnen optreden als launching customer. Hier worden horizontale en verticale verbindingen gelegd op basis van concrete uitdagingen. Deze vorm van een energiecampus beantwoordt aan de wens om te leren nieuwe technieken te implementeren en partijen horizontaal en verticaal te verbinden. Hiermee vormt het team een nieuwe loot aan de stam en is door wisselende samenstelling en standplaats, bijvoorbeeld bij bestaande initiatieven, goed aangesloten op het bestaande ecosysteem.

Lus – een internationaal topinstituut

De lus kenmerkt zich door de verbindende kwaliteit, en brengt alle topdocenten van de bestaande universiteiten en hogescholen bij elkaar. Vanuit dit instituut kan ook contact gemaakt worden met fieldlabs en praktijkonderwijs.

Op basis van voorgaand theoretisch kader zijn vragen geformuleerd voor de geïnterviewden. Ook is door Lysias een bureaustudie uitgevoerd naar de wijze waarop een aantal andere energie- of transitiecampussen zijn ingericht.

Uitkomst

Advies

Volgens de onderzoekers biedt het creëren van een energiecampus theoretisch gezien kansen voor de regionale economie en het versnellen van de Zuid-Hollandse energietransitie. Met een juiste combinatie van bestaande initiatieven en aanvullende acties versterken we de positie van onze regionale onderwijsinstellingen en zorgen we voor goed opgeleid personeel om de transitie vorm te geven en uit te voeren.

Naar aanleiding van de interviews en met behulp van het theoretisch kader, komen de onderzoekers tot de volgende adviezen:

- Er zijn al veel organisaties die onderwijs en onderzoek uitvoeren op het gebied van energietransitie, maar het ontbreekt aan een compleet overzicht terwijl dit wèl meerwaarde zou kunnen bieden om elkaar makkelijker te kunnen vinden;
- Een fysieke locatie heeft voor- en nadelen: het is nuttig om ergens samen te kunnen komen en samen te kunnen werken, maar (ook gezien het vorige punt) dit kan ook gekoppeld worden aan bestaande 'hubs';
- Geef de energiecampus een inhoudelijke thematische focus en houdt die dicht bij het DNA van de provincie, dus richt je bijvoorbeeld op de specifieke kenmerken van de haven of het glastuinbouwgebied;
- Kies ervoor om in de energiecampus beide extremen van een aantal variabelen te verbinden: praktijkonderwijs en WO+; student en professional; toegepast en fundamenteel onderzoek; sociale en technische innovatie; juist deze verbindingen lijken bij veel van de geïnterviewden buiten beeld te zijn en daar ligt een sleutel tot grote meerwaarde van de energiecampus;
- Leer implementeren, want na het onderzoeken en testen lijken veel technieken en kennis moeilijk hun weg te vinden naar de praktijk, dit onderstreept het belang van de verbreding van technologische naar sociale innovatie.

Geen eenduidige voorkeur

Wil een energiecampus in Zuid-Holland succesvol zijn, in welke vorm dan ook, dan vraagt dat om een sterke gemeenschappelijke visie en voldoende draagvlak bij de belangrijkste stakeholders. Uit de interviews komt helaas niet één duidelijk en gedeeld beeld naar voren van de vorm waarin een energiecampus in Zuid-Holland van toegevoegde waarde kan zijn. Daarnaast zien de geïnterviewden op dit moment geen nadrukkelijke rol weggelegd voor de provincie op dit vlak.

Wel blijkt er een sterke gedeelde behoefte te zijn aan een overzicht van het bestaande Zuid-Hollandse onderwijsaanbod rondom het thema energie(transitie).

Conclusie

Wij komen graag tegemoet aan de breed uitgesproken behoefte om een inventarisatie te maken van de bestaande energiegerelateerde opleidingen in Zuid-Holland, en dit overzicht algemeen beschikbaar te stellen.

Vanuit de verkenning is er verder geen aanleiding om vervolgstappen te zetten richting de vorming van een energiecampus in Zuid-Holland. Mochten er in de toekomst nieuwe ontwikkelingen zijn op dit gebied, dan moet op dat moment worden onderzocht en afgewogen welke acties opportuun zijn.

Met deze aanvulling van het behandelvoorstel, stellen wij u voor de motie als afgedaan te beschouwen.

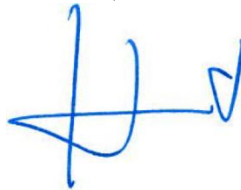
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. H.M.M. Koek

voorzitter,

drs. J. Smit

Bijlagen:

- Verkenning Energiecampus Zuid-Holland